

CARTA APOSTÒLICA¹
EN FORMA DE «MOTU PROPRIO»
DEL SANT PARE
FRANCESC
APERUIT ILLIS

AMB LA QUAL S'INSTITUEIX EL DIUMENGE DE LA PARAULA DE DÉU

1. «Els va obrir l'enteniment per comprendre les Escriptures» (Lc 24,45). És un dels últims gestos realitzats pel Senyor ressuscitat, abans de la seva Ascensió. Se'ls apareix als deixebles mentre estan reunits, parteix el pa amb ells i obre les seves ments per comprendre la Sagrada Escriptura. A aquells homes espantats i decebuts els revela el sentit del misteri pasqual: que segons el pla etern del Pare, Jesús havia de patir i ressuscitar d'entre els morts per a concedir la conversió i el perdó dels pecats (cf. Lc 24,26.46- 47); i promet l'Esperit Sant que els donarà la força per ser testimonis d'aquest misteri de salvació (cf. Lc 24,49).

La relació entre el Ressuscitat, la comunitat de creients i la Sagrada Escriptura és intensament vital per a la nostra identitat. Si el Senyor no ens introdueix és impossible comprendre en profunditat la Sagrada Escriptura, però el contrari també és cert: sense la Sagrada Escriptura, els esdeveniments de la missió de Jesús i de la seva Església en el món romanen indesxifrables. Sant Jeroni va escriure amb veritat: «La ignorància de les Escriptures és ignorància de Crist» (In Is., Pròleg: PL 24,17).

2. Després de la conclusió del Jubileu extraordinari de la misericòrdia, vaig demanar que es pensés en «un diumenge completament dedicat a la Paraula de Déu, per a comprendre la riquesa inesgotable que prové d'aquest diàleg constant de Déu amb el seu poble» (Carta ap. *Misericordia et misera*, 7). Dedicar concretament un diumenge de l'Any litúrgic a la Paraula de Déu ens permet, sobretot, fer que l'Església revisqui el gest del Ressuscitat que obre també per a nosaltres el tresor de la seva Paraula perquè puguem anunciar per tot el món aquesta riquesa inesgotable. En aquest sentit, em

1 Traducció feta per l'Agència de notícies Flama.info

venen a la memòria els ensenyaments de sant Efreem: «Qui és capaç, Senyor, de penetrar amb la seva ment una sola de les teves frases? Com l'assedegat que beu de la font, molt més és el que deixem que el que prenem. Perquè la paraula del Senyor presenta aspectes molt diversos, segons la diversa capacitat dels que l'estudien. El Senyor va pintar amb multiplicitat de colors la seva paraula, perquè tothom qui l'estudiï pugui veure-hi el que més li plagui. Va amagar en la seva paraula varietat de tresors, perquè cada un de nosaltres pogués enriquir-se en qualsevol dels punts en què concentrar la seva reflexió» (*Comentaris sobre el Diatésaron, 1,18*).

Per tant, amb aquesta Carta tinc la intenció de respondre a les nombroses peticions que m'han arribat del poble de Déu, perquè en tota l'Església es pugui celebrar amb un mateix propòsit el Diumenge de la Paraula de Déu. Ara s'ha convertit en una pràctica comuna viure moments en què la comunitat cristiana se centra en el gran valor que la Paraula de Déu ocupa en la seva existència quotidiana. En les diferents Esglésies locals hi ha una gran quantitat d'iniciatives que fan cada vegada més accessible la Sagrada Escripura als creients, perquè se sentin agraïts per un do tan gran, amb el compromís de viure-ho cada dia i la responsabilitat de testimoniar amb coherència.

El Concili Ecumènic Vaticà II va donar un gran impuls a la redescoberta de la Paraula de Déu amb la Constitució dogmàtica *Dei Verbum*. En aquelles pàgines, que sempre mereixen ser meditates i viscudes, emergeix clarament la naturalesa de la Sagrada Escripura, la seva transmissió de generació en generació (cap. II), la seva inspiració divina (cap. III) que abasta l'Antic i el Nou Testament (capítols IV i V) i la seva importància per a la vida de l'Església (cap. VI). Per augmentar aquest ensenyament, Benet XVI va convocar l'any 2008 una Assemblea del Sínode dels Bisbes sobre el tema "La Paraula de Déu en la vida i missió de l'Església", publicant a continuació l'Exhortació apostòlica *Verbum Domini*, que constitueix un ensenyament fonamental per a les nostres comunitats [1]. En aquest document en particular s'aprofundeix el caràcter performatiu de la Paraula de Déu, especialment quan el seu caràcter específicament sacramental emergeix en l'acció litúrgica [2].

Per tant, és bo que mai no falti a la vida del nostre poble aquesta relació decisiva amb la Paraula viva que el Senyor mai es cansa de dirigir a la seva Esposa, perquè pugui créixer en l'amor i en el testimoni de fe.

3. Així doncs, estableixo que el III Diumenge del Temps Ordinari estigui dedicat a la celebració, reflexió i divulgació de la Paraula de Déu. Aquest Diumenge de la Paraula de Déu es col·locarà en un moment oportú d'aquest període de l'any, en el qual estem convidats a enfortir els llaços amb els jueus i a pregar per la unitat dels cristians. No es tracta d'una mera coincidència temporal: celebrar el Diumenge de la Paraula de Déu expressa un valor ecumènic, perquè la Sagrada Escripura indica als que es posen en actitud d'escolta el camí a seguir per arribar a una autèntica i sòlida unitat.

Les comunitats trobaran la manera de viure aquest *Diumenge* com un dia solemne. En qualsevol cas, serà important que en la celebració eucarística s'entronitzi el text sagrat, per tal de fer evident a l'assemblea el valor normatiu que té la Paraula de Déu. En aquest diumenge, de manera especial, serà útil destacar la seva proclamació i adaptar l'homilia per posar en relleu el servei que es fa a la Paraula del Senyor. En aquest diumenge, els bisbes podran celebrar el ritu del Lectorat o confiar un ministeri similar per recordar la importància de la proclamació de la Paraula de Déu en la litúrgia. En efecte, és fonamental que no falti cap esforç perquè alguns fidels es preparin amb una formació adequada a ser veritables anunciadors de la Paraula, com succeeix de manera ja habitual per als acòlits o els ministres extraordinaris de la Comunió. Així mateix, els rectors podran trobar la manera de lliurar la Bíblia, o un dels seus llibres, a tota l'assemblea, per ressaltar la importància de seguir en la vida diària la lectura, l'aprofundiment i l'oració amb la Sagrada Escripura, amb una particular consideració a la *lectio divina*.

4. El retorn de la casa d'Israel a la seva pàtria, després de l'exili a Babilònia, va estar marcat de manera significativa per la lectura del llibre de la Llei. La Bíblia ens ofereix una descripció commovedora d'aquest moment en el llibre de Nehemies. El poble estava reunit a Jerusalem a la plaça de la Porta de l'Aigua, escoltant la Llei. Aquell poble havia estat dispersat amb la deportació, però ara es troba reunit al voltant de la Sagrada Escripura com si fos «un sol home» (*Ne* 8, 1). Quan es llegia el llibre sagrat, el poble «escoltava amb atenció» (*Ne* 8,3), sabent que podien trobar en aquelles paraules el significat dels esdeveniments viscuts. La reacció a l'anunci d'aquelles paraules va ser l'emoció i les llàgrimes: «[Els levites] van llegir el llibre de la Llei de Déu amb claredat i explicant el seu sentit, de manera que entenguessin la lectura. Llavors el governador Nehemies, el sacerdot i escriba Esdres, i els levites que instruïen el poble van dir a tota l'assemblea: "Aquest dia està consagrat al Senyor, el vostre Déu. No us entristiu ni ploreu "(i és que tot el poble plorava en escoltar les paraules de la Llei). [...]" No us poseu tristos; el goig del Senyor serà la vostra força! "» (*Ne* 8,8-10).

Aquestes paraules contenen un gran ensenyament. La Bíblia no pot ser només patrimoni d'alguns, i molt menys una col·lecció de llibres per a uns pocs privilegiats. Pertany, en primer lloc, al poble convocat per escoltar-la i reconèixer-se en aquesta Paraula. Sovint es donen tendències que intenten monopolitzar el text sagrat relegant-lo a certs cercles o grups escollits. No pot ser així. La Bíblia és el llibre del poble del Senyor que en escoltar-lo passa de la dispersió i la divisió a la unitat. La Paraula de Déu uneix els creients i els converteix en un sol poble.

5. En aquesta unitat, generada amb l'escolta, els Pastors són els primers que tenen la gran responsabilitat d'explicar i permetre que tots entenguin la Sagrada Escripura. Ja que és el llibre del poble, els que tenen la vocació de ser ministres de la Paraula han de sentir amb força la necessitat de fer-la accessible a la seva comunitat.

L'homilia, en particular, té una funció molt peculiar, perquè posseeix «un caràcter quasi sacramental» (Exhort. Ap. *Evangelii gaudium*, 142). Ajudar a aprofundir en la Paraula de Déu, amb un llenguatge senzill i adequat per al que escolta, li permet al sacerdot mostrar també la «bellesa de les imatges que el Senyor feia servir per estimular la pràctica del bé» (*ibíd.*). Aquesta és una oportunitat pastoral que cal aprofitar.

De fet, per a molts dels nostres fidels aquesta és l'única oportunitat que tenen per captar la bellesa de la Paraula de Déu i veure-la relacionada amb la seva vida quotidiana. Per tant, cal dedicar el temps apropiat per a la preparació de l'homilia. No es pot improvisar el comentari de les lectures sagrades. Als predicadors se'ns demana més bé l'esforç de no allargar-nos desmesuradament amb homilies pedants o temes estranys. Quan un s'atura a meditar i resar sobre el text sagrat, llavors es pot parlar amb el cor per assolir els cors de les persones que escolten, expressant l'essencial amb vista que es compregui i doni fruit. Que mai ens cansem de dedicar temps i oració a la Sagrada Escripura, perquè sigui acollida «no com a paraula humana, sinó, com és en veritat, com a Paraula de Déu» (1 *Te* 2,13).

És bo que també els catequistes, pel ministeri que realitzen d'ajudar a créixer en la fe, sentin la urgència de renovar-se a través de la familiaritat i l'estudi de la Sagrada Escripura, per afavorir un veritable diàleg entre els qui els escolten i la Paraula de Déu.

6. Abans de reunir-se amb els deixebles, que estaven tancats a casa, i d'obrir-los l'enteniment per comprendre les Escripures (cf. *Lc* 24,44-45), el Ressuscitat s'apareix a dos d'ells en el camí que porta de Jerusalem a Emmaús (cf. *Lc* 24,13-35). La narració de l'evangelista Lluc indica que és el mateix dia de la Resurrecció, és a dir el diumenge. Aquells dos deixebles discuteixen sobre els últims esdeveniments de la passió i mort de Jesús. El seu camí està marcat per la tristesa i la desil·lusió a causa del tràgic final de Jesús. Esperaven que Ell fos el Messies alliberador, i es troben davant l'escàndol del Crucificat. Amb discreció, el mateix Ressuscitat s'acosta i camina amb els deixebles, però ells no ho reconeixen (cf. v. 16). Al llarg del camí, el Senyor els interroga, adonant-se que no han comprès el sentit de la seva passió i la seva mort; els anomena «necis i maldestres» (v. 25) i «començant per Moisès i seguint per tots els profetes, els va explicar el que es referia a Ell en totes les Escripures» (v. 27). Crist és el primer exegeta. No només les Escripures antigues van anticipar el que Ell anava a realitzar, sinó que Ell mateix va voler ser fidel a aquesta Paraula per evidenciar l'única història de salvació que arriba a la seva plenitud en Crist.

7. La Bíblia, per tant, pel que fa a la Sagrada Escripura, parla de Crist i ho anuncia com el que ha de suportar els sofriments per entrar a la glòria (cf. v. 26). No només una part, sinó tota l'Escripura parla d'Ell. La seva mort i resurrecció són indesxifrables sense ella. Per això una de les confessions de fe més antigues posa en relleu que Crist «va morir pels nostres pecats segons les Escripures; i que va ser sepultat i que va ressuscitar al tercer dia, segons les Escripures; i que es va aparèixer a Cefes» (1 *Co*

15,3-5). Ja que les Escriptures parlen de Crist, ens ajuden a creure que la seva mort i resurrecció no pertanyen a la mitologia, sinó a la història i es troben al centre de la fe dels seus deixebles.

És profund el vincle entre la Sagrada Escriptura i la fe dels creients. Perquè la fe prové de l'escolta i l'escolta està centrada en la paraula de Crist (cf. *Rm* 10,17), la invitació que sorgeix és la urgència i la importància que els creients han de donar a l'escolta de la Paraula del Senyor tant en l'acció litúrgica com en l'oració i la reflexió personal.

8. El "viatge" del Ressuscitat amb els deixebles d'Emmaús conclou amb el sopar. El misteriós Vianant accepta la insistent petició que li dirigeixen aquells dos: «Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ha començat a declinar» (*Lc* 24,29). S'asseuen a taula, Jesús pren el pa, pronuncia la benedicció, el parteix i els l'ofereix. En aquest moment els seus ulls s'obren i ho reconeixen (cf. v. 31).

Aquesta escena ens fa comprendre l'inseparable vincle entre la Sagrada Escriptura i l'Eucaristia. El Concili Vaticà II ens ensenya: «l'Església ha venerat sempre la Sagrada Escriptura, com ho ha fet amb el Cos de Crist, ja que, sobretot en la sagrada litúrgia, mai no ha cessat de prendre i repartir als seus fidels el pa de vida que ofereix la taula de la Paraula de Déu i del Cos de Crist » (Const. dogmàtica. *Dei Verbum*, 21).

El contacte freqüent amb la Sagrada Escriptura i la celebració de l'Eucaristia fa possible el reconeixement entre les persones que hi pertanyen. Com a cristians som un sol poble que camina en la història, enfortit per la presència del Senyor enmig de nosaltres que ens parla i ens nodreix. El dia dedicat a la Bíblia no ha de ser "un cop a l'any", sinó una vegada per a tot l'any, perquè ens urgeix la necessitat de tenir familiaritat i intimitat amb la Sagrada Escriptura i amb el Ressuscitat, que no cessa de partir la paraula i el Pa en la comunitat dels creients. Per això necessitem entaular un constant tracte de familiaritat amb la Sagrada Escriptura, si no el cor queda fred i els ulls romanen tancats, afectats com estem per innumbrables formes de ceguesa.

La Sagrada Escriptura i els sacraments no es poden separar. Quan els Sacraments són introduïts i il·luminats per la Paraula, es manifesten més clarament com la meta d'un camí en el qual Crist mateix obre la ment i el cor al reconeixement de la seva acció salvadora. Cal, en aquest context, no oblidar l'ensenyament del llibre de l'Apocalipsi, quan diu que el Senyor és a la porta i truca. Si algú escolta la seva veu i li obre, Ell entra per sopar junts (cf. 3,20). Jesucrist truca a la nostra porta a través de la Sagrada Escriptura; si escoltem i obrim la porta de la ment i del cor, llavors entra en la nostra vida i es queda amb nosaltres.

9. En la Segona Carta a Timoteu, que constitueix d'alguna manera el seu testament espiritual, sant Pau recomana al seu fidel col·laborador que llegeixi constantment la Sagrada Escriptura. L'Apòstol està convençut que «tota Escriptura inspirada per Déu és també útil per a ensenyar, per argüir, per corregir, per educar» (3,16). Aquesta

recomanació de Pau a Timoteu constitueix una base sobre la qual la Constitució conciliar *Dei Verbum* tracta el gran tema de la inspiració de la Sagrada Escripura, un fonament del qual emergeixen en particular la finalitat salvadora, la dimensió espiritual i el principi de l'encarnació de la Sagrada Escripura.

En evocar sobretot la recomanació de Pau a Timoteu, la *Dei Verbum* subratlla que «els llibres de l'Escripura ensenyen fermament, amb fidelitat i sense error, la veritat que Déu va voler consignar en les sagrades lletres per a la nostra salvació» (n. 11) . Ja que les mateixes s'instrueixen en vista a la salvació per la fe en Crist (cf. 2 *Tm* 3,15), les veritats contingudes en elles serveixen per a la nostra salvació. La Bíblia no és una col·lecció de llibres d'història, ni de cròniques, sinó que està totalment dirigida a la salvació integral de la persona. L'innegable fonament històric dels llibres continguts en el text sagrat no ens ha de fer oblidar aquesta finalitat primordial: la nostra salvació. Tot està dirigit a aquesta finalitat inscrita en la naturalesa mateixa de la Bíblia, que està composta com a història de salvació en la qual Déu parla i actua per anar a la trobada de tots els homes i salvar-los del mal i de la mort.

Per aconseguir aquesta finalitat salvadora, la Sagrada Escripura sota l'acció de l'Esperit Sant transforma en Paraula de Déu la paraula dels homes escrita de manera humana (cf. Const. Dogmàtica. *Dei Verbum*, 12). El paper de l'Esperit Sant en la Sagrada Escripura és fonamental. Sense la seva acció, el risc de romandre tancats al mer text escrit seria sempre present, facilitant una interpretació fonamentalista, de la qual cal allunyar-se per no traïr el caràcter inspirat, dinàmic i espiritual que el text sagrat posseeix. Com recorda l'Apòstol: «La lletra mata, mentre que l'Esperit dona vida» (2 *Co* 3,6). L'Esperit Sant, per tant, transforma la Sagrada Escripura en Paraula viva de Déu, viscuda i transmesa a la fe del seu poble sant.

10. L'acció de l'Esperit Sant no es refereix només a la formació de la Sagrada Escripura, sinó que actua també en aquells que es posen a l'escolta de la Paraula de Déu. És important l'afirmació dels Pares conciliaris, segons la qual la Sagrada Escripura «s'ha de llegir i interpretar amb el mateix Esperit amb què fou escrita» (Const. Dogmàtica. *Dei Verbum*, 12). Amb Jesucrist la revelació de Déu arriba a la seva culminació i la seva plenitud; tot i així, l'Esperit Sant continua la seva acció. De fet, seria reductiu limitar l'acció de l'Esperit Sant només a la naturalesa divinament inspirada de la Sagrada Escripura i als seus diferents autors. Per tant, cal tenir fe en l'acció de l'Esperit Sant que segueix realitzant una peculiar forma d'inspiració quan l'Església ensenya la Sagrada Escripura, quan el Magisteri la interpreta autènticament (cf. *ibíd.*, 10) i quan cada creient en fa la seva pròpia norma espiritual. En aquest sentit podem comprendre les paraules de Jesús quan diu als deixebles que li confirmen haver entès el significat de les seves paràboles: «Doncs bé, un escriba que s'ha fet deixeble del Regne del cel és com un pare de família que va traient del seu tresor el que és nou i el que és antic» (*Mt* 13,52).

11. La *Dei Verbum* afirma, a més a més, que «la Paraula de Déu, expressada en llengües humanes, es fa semblant al llenguatge humà, com la Paraula de l'etern Pare, assumida la carn de la feblesa humana, es féu semblant als homes» (n . 13). És com dir que l'Encarnació de la Paraula de Déu dona forma i sentit a la relació entre la Paraula de Déu i el llenguatge humà, amb les seves condicions històriques i culturals. En aquest esdeveniment pren forma la Tradició, que també és Paraula de Déu (cf. *ibid.*, 9). Sovint es corre el risc de separar la Sagrada Escripura de la Tradició, sense comprendre que juntes formen l'única font de la Revelació. El caràcter escrit de la primera no li treu res al seu ésser plenament paraula viva; així com la Tradició viva de l'Església, que la transmet constantment de generació en generació al llarg dels segles, té el llibre sagrat com a «regla suprema de la fe» (*ibid.*, 21). D'altra banda, abans de convertir-se en text escrit, la Paraula de Déu es va transmetre oralment i es va mantenir viva per la fe d'un poble que la reconeixia com la seva història i el seu principi d'identitat enmig de molts altres pobles. Per tant, la fe bíblica es basa en la Paraula viva, no en un llibre.

12. Quan la Sagrada Escripura es llegeix amb el mateix Esperit que va ser escrita, roman sempre nova. L'Antic Testament no és mai vell en tant que és part del Nou, perquè tot és transformat per l'únic Esperit que l'inspira. Tot el text sagrat té una funció profètica: no es refereix al futur, sinó al present d'aquells que es nodreixen d'aquesta Paraula. Jesús mateix ho afirma clarament al començament del seu ministeri: «Avui es compleix aquesta escriptura que acabeu d'escoltar» (Lc 4,21). Qui s'alimenta de la Paraula de Déu cada dia es converteix, com Jesús, en contemporani de les persones que troba; no té temptació de caure en nostàlgies estèrils pel passat, ni en utopies desencarnades cap al futur.

La Sagrada Escripura realitza la seva acció profètica sobretot en qui l'escolta. Causa dolçor i amargor. Venen a la ment les paraules del profeta Ezequiel quan, convidat pel Senyor a menjar-se el llibre, manifesta: «Em va saber a la boca dolça com la mel» (3,3). També l'evangelista Joan a l'illa de Patmos evoca la mateixa experiència d'Ezequiel de menjar el llibre, però afegeix alguna cosa més específica: «En la meva boca era dolç com la mel, però, quan me'l vaig menjar, el meu ventre es va omplir d'amargor» (Ap 10,10).

La dolçor de la Paraula de Déu ens impulsa a compartir-la amb qui trobem en la nostra vida per manifestar la certesa de l'esperança que conté (cf. 1 Pe 3,15-16). Per la seva banda, l'amargor es percep freqüentment quan comprovem com és de difícil per a nosaltres viure-la de manera coherent, o quan experimentem el seu rebuig perquè no es considera vàlida per donar sentit a la vida. Per tant, cal no acostumar-se mai a la Paraula de Déu, sinó nodrir-se'n per descobrir i viure en profunditat la nostra relació amb Déu i amb els nostres germans.

13. Una altra interpel·lació que procedeix de la Sagrada Escripura es refereix a la caritat. La Paraula de Déu ens assenyala constantment l'amor misericordiós del Pare

que demana als seus fills que visquin en la caritat. La vida de Jesús és l'expressió plena i perfecta d'aquest amor diví que no es queda res per a si mateix, sinó que s'ofereix a tots incondicionalment. A la paràbola del pobre Llàtzer trobem una indicació valuosa. Quan Llàtzer i el ric moren, aquest últim, en veure el pobre en el si d'Abraham, demana ser enviat als seus germans per aconsellar-los que visquin l'amor al proïsme, per evitar que ells també pateixin els seus turments. La resposta d'Abraham és aguda: «Ja tenen Moisès i els profetes: que els escoltin» (Lc 16,29). Escoltar la Sagrada Escripura per practicar la misericòrdia: aquest és un gran desafiament per a les nostres vides. La Paraula de Déu és capaç d'obrir els nostres ulls per permetre'ns sortir de l'individualisme que condueix a l'asfíxia i l'esterilitat, alhora que ens manifesta el camí del compartir i de la solidaritat.

14. Un dels episodis més significatius de la relació entre Jesús i els deixebles és el relat de la Transfiguració. Jesús puja a la muntanya per pregar amb Pere, Jaume i Joan. Els evangelistes recorden que, mentre el rostre i la roba de Jesús resplendien, dos homes conversaven amb Ell: Moisès i Elies, que encarnen la Llei i els Profetes, és a dir, la Sagrada Escripura. La reacció de Pere davant aquesta visió està plena d'admiració joiosa: «Mestre, que n'és de bo que siguem aquí! Fem-hi tres cabanes, una per a tu, una per a Moisès i una altra per a Elies» (Lc 9,33). En aquell moment un núvol els cobrí i els deixebles es van espantar molt.

La Transfiguració fa referència a la festa dels Tabernacles, quan Esdras i Nehemies llegien el text sagrat al poble, després del seu retorn de l'exili. Al mateix temps, anticipa la glòria de Jesús en preparació per l'escàndol de la passió, glòria divina que és al·ludida pel núvol que envolta els deixebles, símbol de la presència del Senyor. Aquesta Transfiguració és similar a la de la Sagrada Escripura, que transcendeix a si mateixa quan alimenta la vida dels creients. Com recorda la *Verbum Domini*: «Per restablir l'articulació entre els diferents sentits escripturístics és decisiu comprendre el pas de la lletra a l'esperit. No es tracta d'un pas automàtic i espontani; es necessita més aviat transcendir la lletra" (núm. 38).

15. En el camí d'escolta de la Paraula de Déu, ens acompanya la Mare del Senyor, reconeguda com benaurada perquè va creure en el compliment del que el Senyor li havia dit (cf. Lc 1,45). La benaurança de Maria precedeix totes les benaurances pronunciades per Jesús per als pobres, els afligits, els mansos, els pacificadors i els perseguits, perquè és la condició necessària per a qualsevol altra benaurança. Cap pobre és benaurat perquè és pobre; ho serà si, com Maria, creu en el compliment de la Paraula de Déu. Ho recorda un gran deixeble i mestre de la Sagrada Escripura, sant Agustí: «Entre la multitud certes persones van dir admirades: "Feliç el ventre que et va portar"; i Ell: "Més aviat, feliços els qui senten i custodien la Paraula de Déu". Això equival a dir: també la meva mare, a qui heu qualificat de feliç, és feliç precisament perquè custodia la Paraula de Déu; no perquè en ella la Paraula es va fer carn i va habitar entre nosaltres, sinó perquè custodia la Paraula mateixa de Déu mitjançant la

qual ha estat feta i que en ella es va fer carn» (*Tractats sobre l'evangeli de Joan*, 10,3).

Que el diumenge dedicat a la Paraula faci créixer en el poble de Déu la familiaritat religiosa i assídua amb la Sagrada Escripura, com l'autor sagrat l'ensenyava ja en temps antics: aquesta Paraula «està molt a prop teu: en el teu cor i en la teva boca, perquè la compleixis» (*Dt* 30,14).

Donat a Roma, a Sant Joan del Laterà, el 30 de setembre del 2019.

Memòria litúrgica de Sant Jeroni en l'inici del 600 aniversari de la mort.

Francesc

[1] Cf. AAS 102 (2010), 692-787.

[2] «La sacramentalitat de la Paraula es pot entendre per analogia amb la presència real de Crist sota les espècies del pa i del vi consagrats. En apropar-nos a l'altar i participar en el banquet eucarístic, realment combreguem el cos i la sang de Crist. La proclamació de la Paraula de Déu en la celebració comporta reconèixer que Crist mateix és present i es dirigeix a nosaltres per a ser rebut» (Exhort. Ap. *Verbum Domini*, 56).